

Prejeto mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din
Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECC

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2999

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izdaja vsak dan s jutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Belgrad

Sestanek Sveta Balkanske zveze je končan. Začenja se zasedanje Sveta Male zveze. Menda bo prvič v zgodovini, da je prestolnica Jugoslavije v par kratkih dneh zbrala v svoji sredi toliko državnih in diplomatskih pisarjev v zgoščenih besedah zelo važne strani evropske zgodovine. Od obal Črnega morja, od anatolskih visokih planov pa do obronkov Nemčije v srednji Evropi, od Karpat in Besarabije pa do Jadrana in Sredozemskega morja, tako obširno je ozemlje petih močnih držav, katerih zastopniki zasedajo ta teden v naši jugoslovanski prestolnici pod predsedstvom predsednika vlade dr. Milana Stojadinovića in ki bodo v svojih zaključnih sklepih izrekli usodne besede, ki bodo imele svoj vpliv tudi na velike druge evropske probleme. Vsa Evropa zre v Belgrad, tako so pisali listi in so dali pravilno oznako razgovorom male Zveze narodov v srednji in južnovzhodni Evropi, ki si ravno v trenutku, ko je velika Zveza narodov tako nevarno odpovedala, utira svojo pot v bodočnost.

Sestanek Balkanske zveze je torej končan in jutri bomo priobčili sklepe štirih zunanjih ministrov, med katerimi sta dva obenem tudi predsednika vlade. Naš ministrski predsednik je bil zelo moder, ko je izrazil željo, naj se Balkanska zveza sestane v Belgradu in to tik pred Malo zvezo. S tem je hotel, da se podrti medsebojna povezanost teh dveh zelo važnih skupin, na drugi strani pa je logično dosegel, da se je gradilo od spodaj navzgor, da se je najprej razčistilo ozračje na Balkanu, da se je z novim povdarkom uveljavilo neporušljivo prijateljstvo štirih balkanskih zaveznikov, kakor tudi njihova skupna in klena volja, drug drugemu pomagati pri obrambi državnih meja, predno je mogla Mala zveza, ki ima svoje področje višje v Evropi, opirajoč se na konsolidiran Balkan, zavzeti trdna in jasna stališča k raznim problemom, ki vznemirjajo srednjo in zapadno Evropo.

Katere so bile točke, ki so na Balkanu zahtevale razčiščenja.

1. Turška zahteva po ponovni oborožitvi pomorskih očin, to je Dardanel, Bosporja, in vmesnega Marmarskega morja, je povsod našla popolno razumevanje, tem bolj, ker Turčija ni postopala na isti način, kot Nemčija in Avstrija, marveč je zaprosila, da se ji na podlagi pogajanj in predhodnega sporazuma nekaj ugodij, kar je vsled spremenjenih prilik postalo za njeno varnost neobhodno potrebno. Treba je bilo samo od romunske strani, kjer je nekaj hipov zavladala negotovost, dobiti jasnega pristanka. Romuniji sami pa dati pomirjevalna zagotovila, do katerih ima kot obalna država Črnega morja, ki ima edini izhod skozi morske ožine pri Istanbulu, tudi polno pravico. To se je zgodilo, in kakor izpoveduje uradno poročilo, je sedaj soglasje popolno.

2. Vsled nasilne oborožitve Nemčije in Avstrije ter vsled zahteve po sporazumih odobritvi turške oborožitve, je nastalo sedaj vprašanje, kaj bo storila Bolgarija, ki je še vedno vezana po predpisih mirovne pogodbe. Sicer je bolgarska vlada opetovano izjavila, da ne namerava kršiti vojaških predpisov mirovne pogodbe, toda države Balkanske zveze so storile prav, da so se posvetovale, kaj storiti, če bi se Bolgarija, ipak nekega dne, sledeč avstrijskemu zgledu, oborožila. Tudi to se je sedaj v Belgradu zgodilo, države Balkanske zveze so si na jasnem o morebitnih skupnih ukrepih in zavladala je mirna zadovoljnost med štirimi zavezniki.

3. S svojimi, nedavno z Italijo sklenjenimi pogodbami, se je Albanija tako rekoč izključila iz balkanske skupnosti. Naravno je, da so se štirje zavezniki med seboj posvetovali o posledicah tega dejanja, ki na eni strani Albanijo izključujejo iz Balkana, na drugi strani pa uvaža Italijo med države, ki mislijo, da imajo svoje interese na balkanskem polotoku.

4. Končno se je zadnje čase mnogo govorilo in tudi pisalo, da grška vlada ni voljna sprejeti v celoti obveznosti balkanskega pakta, podpisane v Atenah od republikanske vlade in da ga hoče izkoristiti samo v toliko, kolikor ji je koristen. Da so to bile le klevete, dokazuje prisotnost grškega ministrskega predsednika Metaksasa samega v Belgradu, kjer so mu njegovi zavezniki naravno povedali, kar so slišali na njegov račun in od njega dobili tudi edino mogoč odgovor, da je namreč Grčija zvesta obveznostim Balkanske zveze. V dveh dneh torej, je bil dnevni red Balkanske zveze izčrpan, vse nejasnosti in negotovosti so bile odstranjene in Balkanska zveza se je prikazala Evropi v vsej svoji jekleni trdnosti, s katero bo brez oklevanja in brez kompromisov branila življenjske interese vseh štirih zaveznikov.

Na tej osnovi, namreč na trdnem občutku, da je Balkan soliden, da v njegovi organizaciji ni nobenih razpoklin, kamor bi nasprotniki lahko nalili svojega razjedajočega strupa, da med člani Balkanske zveze ni nobenega, ki bi na tihiem hodil na prepovedane sestanke, na tej podlagi, ki jo ministri s tako svečanimi besedami podčrtavajo, da bo Mala zveza, ki začenja takoj svoja posvetovanja, lahko, da obravnava brez skrbi težke probleme, ki jih je evropska politika vrgla na površje. Kateri so ti problemi?

Odkar se je zadnjič sestal Svet Male zveze na Bledu, se je zgodilo mnogo dogodkov, ki zanimajo neposredno Malo zvezo kot celoto, kakor tudi posamezne njene članice.

1. Semkaj spada kršitev lokarnske pogodbe po Nemčiji, ki Male zveze kot celote neposredno sicer ne zanima drugače, kakor s stališča mednarodne morale, ki zapoveduje brezpogojno spoštovanje dane besede, a ki nasprotno zelo zanima češkoslovaško članico, ker je kot soseda Nemčije vsled te kršitve prišla v položaj, da se ne čuti več varne in potrebuje močnih jamstev za svojo bodočnost. Mala zveza bo, kakor vedno doslej, tudi sedaj v Belgradu pokazala, da je politični organizem, ki bo vedno in brezpogojno solidarno branil interese vseh in vsake od svojih članic.

2. Tudi ustanovitev rimske trozveze, ali italijanskega trikota, ali male triplice, s podpisom rimskih protokolov dne 24. marca 1936, je spre-

Prvi uspeh belgrajske konference: Sporazum Grčija-Jugoslavija

Konferenca Balkanske zveze se bo nadaljevala še danes ves dan

Dr. Stojadinović in Metaksas

Belgrad, 5. maja. m. Zunanji ministri držav sveta balkanskega sporazuma so tekom današnjega dopoldneva in popoldneva nadaljevali svoje delo. Pred dopoldnansko konferenco se je vodja grške delegacije, predsednik grške vlade in zunanji minister Metaxas s člani svoje delegacije Politisom, Melasom, tajnikom Demerdzisom, Ustasom ter šefom grškega presbiroja Papadokisom in tukajšnjim grškim poslanikom Sakelapoulosom odpeljal na Avalo, kjer je položil na grob neznanega vojaka krasen venec s posvetilom: Jugoslovanskemu neznanemu vojaku predsednik grške vlade. Za tem se je Metaxas s člani grške delegacije vpisal v posebno knjigo na Avali.

Po svojem povratku v Belgrad se je takoj podal v zunanje ministristvo, kjer se je nadaljevala konferenca predstavnikov sveta balkanskega sporazuma. Konferenca je trajala skoraj do pol ene, ko se je Titulescu, vodja romunske delegacije, odpeljal v beli dvor, kjer je bil sprejet v avdienco pri Nj. Vis. knezu Pavlu. Ta konferenca je trajala do 13. ure, nakar se je pričelo v belem dvoru kosilo, ki ga je na čast udeležencem konference balkanskega sporazuma priredil knez namestnik Pavle.

Kosilu v belem dvoru so med drugim prisostvovali vodja turške delegacije in turški zunanji minister Teftik Ruždi Aras, turški poslanik na našem dvoru Ali Haidar, ravnatelj v turškem zunanjem ministristvu Mumamed Džabat ter tajnik turškega zunanjega ministra Faid Zihni, za tem so bili v romunski delegaciji romunski zunanji minister Nikola Titulescu, poslanik Guranescu, pomočnik romunskega zunanjega ministra Raikoveanu, tajnik romunskega zunanjega ministra Caldarescu in g. Kosta. Od grške delegacije so bili navzoči vodja te delegacije, predsednik grške vlade in zunanji minister Metaxas, grški poslanik v Parizu Politis, ravnatelj političnega oddelka v zunanjem ministristvu, bivši grški poslanik v Belgradu dr. Melas, grški poslanik na našem dvoru Sakelapoulos, nadalje šef grškega presbiroja Papadokis, načelnik v grškem zunanjem ministristvu Kustas in tajnik Demerdzis. Od strani naše kraljevske vlade je kosilu prisostvoval predsednik vlade dr. Milan Stojadinović z več ministri. Nadalje je bil navzoč minister dvora Milan Antić, adjutant Nj. Vel. kralja Čolak-Antić in maršal dvora Boško Čolak-Antić.

Metaksas: „Sporazum z Jugoslavijo“

Ko so zunanji ministri sveta balkanskega sporazuma zapuščali po končani dopoldnanski konferenci zunanje ministristvo, so predvsem vodjo grške delegacije, predsednika vlade Metaksasa obstopili časniki ter mu postavili več vprašanj. Na prvo časnikiarjev je Metaxas samo izjavil:

Popolnoma smo se sporazumeli v vprašanju odnosov med Grčijo in Jugoslavijo v krogu balkanskega sporazuma. Rezultati naših razgovorov so danes pismeno potrjeni. Pismeni dokument bo napravljen med predsednikom stalnega sveta g. Ruždi Arasom in menoj.

Ruždi Aras: „Še nekaj malenkosti“

Nekoliko minut za tem se je pred zunanjim ministristvom pojavil tudi sam predsednik stalnega sveta balkanskega sporazuma, turški zunanji minister Ruždi Aras, ki pa je hitel v svojem avtomobilu in se je samo za nekaj trenutkov pomudil

menila položaj v srednji Evropi. Poleg Male zveze se je pojavil sedaj nov politični organizem, ki si je dal zunanje-politično enotnost in se raztega iz Italije čez Avstrijo v Madjarsko. Belgrajska konferenca se bo s tem vprašanjem bavila izčrpan in prinesla odlučitev, v kakšnih odnosajih bo Mala zveza do Male triplice, posebno pa pod kakšnimi pogoji je mogoče sodelovanje med obema, kar bi ne samo podonavska kotlina, marveč vsa Evropa od srca želela.

3. Mučnejše je vprašanje, ki ga je sprožila Avstrija s tem, da je svojevoljno obnovila svojo armado. Mala zveza dobro ve, da Avstrija tega ni storila po svoji lastni trmi, marveč, da se lahko izgovarja na zelo mogočne zaščitnike na evropskem zapadu. Toda v svrhu medsebojnega zavezanja, ki je bistvena osnova za vzdrževanje miru, bo treba razčistiti, če je prestop, ki je storjen v Podonavju, moralno manjši, kakor če je storjen v Porenju. Tudi bo treba razčistiti vprašanje, če predpisi saintgermainске pogodbe še držijo za ostale stranke potem, ko je glavna stranka vse ono, kar ji ni prijalo, hladnokrvno pohodila in če ostali podpisniki sedaj niso do-

med časnikiarji, katerim je istotako na vsestransko prvo podal sledečo izjavo:

»Razbistrili smo mnogo važnih vprašanj, ki so na dnevnem redu. Ostalo jih je samo še nekaj, toda manj važnih. Popoldne bomo nadaljevali delo, če ga pa popoldne ne bomo končali, se ga bomo lotili tudi še jutri. To pa ne pomeni, da smo pri našem delu naleteli na težave, temveč samo to, da je dnevni red tako obsežen, da bi nas mogoče še zadržati pri našem delu. Vsekakor bi pa želeli, da bi to delo bilo čimprej končano.«

Popoldne so se v zunanjem ministristvu zopet sestali zunanji ministri držav balkanskega sporazuma h konferenci, ki bi morala biti po programu zaključna, ker je bilo že tudi napovedano, da bodo zunanji ministri držav balkanskega sporazuma ob pol 7 sprejeli domače in inozemske časnikiarje in jim dali komunikacije o sedanjem zasedanju. Ker pa zunanji ministri držav balkanskega sporazuma na dosedanjih konferencah še niso mogli proučiti vseh vprašanj, ki so bila na dnevnem redu, se bo konferenca nadaljevala tudi še jutri dopoldne ter bodo po zaključku sprejeli časnikiarje in jim izročili obljubljeni komunikacije.

Zaradi tega se bo za jutri dopoldne napovedano zasedanje Sveta Male zveze odgodilo do popoldneva. Dopoldne bo pa vodja češkoslovaške delegacije, ki bo prispela na zasedanje Sveta Male zveze jutri dopoldne, zunanji minister dr. Kamilo

Krofta, odšel s svojim spremstvom na Oplenac in Avalo ter položil venec na grob blagopokojnega kralja Aleksandra I. in na grob Neznane vojaka.

Turška in grška delegacija bosta zapustili Belgrad predvidoma pojutrišnjem. V kolikor se je moglo zvedeti od posameznih članov turške, romunske in grške delegacije v sedanjih konferencah držav Balkanskega sporazuma, vprašanje utrditve Dardanel ni delalo nobenih večjih posebnih pregledov in je zavzelo tudi zelo malo časa. To vprašanje so vsi člani Sveta držav Balkanskega sporazuma — torej tudi Romunija — razumeli popolnoma pravilno in so v tem smislu tudi postopali. Jasno pa je, da so s tem vprašanjem prišli na površje tudi drugi problemi, ki jih je bilo treba obravnavati. Potrebni so bili strokovni referati, ki so jih ministrom držav Balkanskega sporazuma predložili šefi posameznih oddelkov. Zahteve Turčije, da se ji dovoli z novo konvencijo militarizacija Dardanel, niso torej naletele z nobene strani na nepremostljive težave. Saj je celo sam romunski minister Titulescu izjavil:

Titulescu: Dardanele nobena težava

»O vprašanju Dardanel ne bo potrebna dolga diskusija, ker se je tudi Romunija kot disciplinirana članica Balkanske zveze sporazumela z vsemi državami.«

Na cilju! Italijani vkorakali v Addis Abebo

London, 5. maja. c. Angleški poslanik sir Sidney Barton je sporočil brezčisto svoji vladi v London, da so italijanske čete nekaj minut po 16. uri lokalnega časa vkorakale v Addis Abebo. Prvi oklopni avtomobili so se približali mimo angleškega poslanstva in nadaljevali svojo pot proti središču. — Preslona je skoraj vsa v ruševinah. Dopoldne se je čulo še streljanje iz središča mesta, abesinske čete pa so se malo pred 12. uro umaknile v severni smeri.

Napredovanje italijanskih čet proti Adis Abebi je bilo silno težavno. Italijanska letala so neprestano spremljala vse kolone avtomobilov in pchote. Najtežji je bil dovoz živil, ki so jih morala prevažati četam letala. V tem oziru so letala opravljala zelo uspešno delo. Tako so iz letal s posebnimi padali spustili k četam med drugim dva bika in 70 koz. V Abesiniji je namreč vročina toliko, da niso mogli in smeli prevažati zaklane živine. —

Mussolini: „Javljam vsemu svetu ... mir“ „Abesinija je italijanska“?

Rim, 5. maja. c. Splošen alarm, ki je bil napovedan v Italiji in ki ga je organizirala fašistična stranka za tisti trenutek, ko bodo italijanske čete vkorakale v Addis Abebo, se je v vsej Italiji izvršil danes proti večeru malo pred 6 uro. Po vsej

Italiji so na dano znamenje začeli ljudje naravnost tekati po ulicah, trgovine so zapirali, po cerkvah so zvonili vsi zvonovi in sirene so pošiljale delavce na trge pred zvočnike, da slišijo govor duceja v isti obliki, kakor se je to zgodilo ob začetku vojne dne 2. oktobra lanskega leta. Do tri četrti na 8 zvečer, torej skoraj dve uri, so sprotni speakerji iz Rima navduševali zbrane množice za veliki govor, vmes pa so mnogoštevilne godbe igrale koračnice italijanske vojske in fašistične mladine.

Mussolini je začel govoriti po pol 8 in je bil vidno ganjen. Ganjenost je bila toliko, da se to pozna celo v koncepciji in izvajanjih njegovega govora. Vidi se, da čustva zmagovalnega trenutka tako rekoč ne puste vsem mislim do izraza. Mussolini je začel govor z besedami:

»Javljam vsemu italijanskemu narodu in vsemu svetu, da je mir zopet vzpostavljen — la pace è ristabilita. Ne morem zakrivati svojega ginjenja in ponosa, da lahko po teh hudih časih izrečem svojemu narodu to veliko besedo.

Toda zelo potrebno je, da se zavedamo, da gre sedaj za naš mir, za Pax Romana in da se ta mir more izreči v čisto preprostem definitivnem in končnem predlogu: Etiopia je italijana — Abesinija je italijanska. Abesinija je italijanska dejansko, ker je zasedena od naših zmagovitih čet, Abesinija je italijanska, ker je zavzeta z rimskim mečem in z rimsko zmagovalno civilizacijo, s pravičnostjo Rima, ki triumfira nad tisočletnim suženjstvom.

Z abesinskim narodom smo že sklenili mir. Mnogoštevilni rasi in poglavarji ljudstva so že izjavili, da hočejo živeti mirno v senci italijanske trobojnice. Poglavarji in rasi, ki so zbežali, ne štejejo več v naših očeh in nobena moč tega sveta nas ne bo mogla več prisiliti, da bi mi z njimi še računali.

Dne 2. oktobra sem vas klical na veliki zbor kakor danes. Stori sem vse, kar je bilo mogoče, da abesinski konflikti ne bi postal nevaren za Evropo. Danes sem dokazal, da sem držal svojo besedo. Konec miru v Evropi bi pomenil konec in uničenje Evrope. Svojo zmago pa smo pripravljeno braniti s tisto močjo in voljo, s katero smo si jo priborili.

Mi mislimo tako in ne bomo klonili. Našim bojevnikom v Afriki in tistim, ki so padli v izvrševanju svoje dolžnosti, svečano obljubljam, da bomo ohranili njihov spomin sveč skozi generacije in generacije v srehi vsega italijanskega roda. Ostalim stotisočim in desetstisočim vojakom in črnih sraj, ki so v teh sedmih mesecih izvršili čudeže, izjavljamo svojo hvaležnost in brezpogojno občudovanje. Njim gre globoka hvaležnost doma

Nadaljevanje na 2. strani zgoraj

Mussolini

vine in prav tako bvalnost gre tudi stotisočim delavcem, ki so delali s nadčloveškimi napori. To je velik dan v revoluciji črnih strajk. Italijanski narod je prenesel pogumno ponižanje Zveze narodov. Italijanski narod pa doživlja danes veliko zadovoljenje za to ure ponižanja.

Črne strajke revolucije! Moje in žene cele Italije! Etapa naše poti je dosežena. Nadaljujmo pot v miru in uspehi, ki nas čakajo jutri, ne bodo izostali. Naprej z našim pogumom, z našo voljo in z našo vero! Zivela Italija! Ta vzklik naj gre iz vseh naših src k našim vojakom v Afriki! Zivela Italija!

Francosko stališče

Pariz, 5. maja. AA. Današnji »Oeuvre« misli, da so francoske zahteve o abesinskem vprašanju tele:

1. Italija ne sme dobiti v Abesiniji ugodnosti, ki bi presegale koristi in ugodnosti, kakršne je dobila Francija po zavzetju Maroka. Francija zato ne želi v Abesiniji nikakršnih fašističnih eksperimentov, ki bi kršili gospodarska načela za trgovino odprtih vrat.

2. Italiji je treba prepovedati rekrutiranje koloniziranih čet v Abesiniji v večjem obsegu, kakor je potrebno za navadne policijske čete, potrebne za ohranitev reda.

3. Zlasti je treba zagotoviti varnost in neodvisnost francoskega pristanišča Džibuti in francoske železnice iz Addis Abebe v Džibuti, preprečiti je treba tudi možnosti, da bi Italijani z dumpingom paralizirali francosko železnico v Abesiniji z gradnjo novih železniških prog ali drugih prometnih naprav.

Angleško stališče

London, 5. maja. c. Danes popoldne je imel zunanji minister Eden zelo dolg sestanek z ministrskim predsednikom Baldwinom.

Na seji poslanske zbornice je več poslancev vprašalo Baldwin, kako misli Anglija sedaj usmeriti svojo politiko v sporu med Italijo in Abesinijo. Baldwin je odgovoril, da bo Anglija mogla zavzeti svoje stališče šele na sestanku Sveta Zveze narodov. Politika Zveze narodov bo tudi politika Anglije.

Senzacijo pa je vzbudila Baldwinova izjava, v kateri je izjemalem častnikarjem izjavil, da upa, da se bo sedaj Italija zopet lahko vrnila v fronto veseli, ki je bila postavljena v Stressi in da bo treba načeti vprašanje revizije pakta Zveze narodov.

Tudi ras Nasibu pobegnil

Džibuti, 5. maja. b. Tudi zadnji abesinski armado rasa Nasibua na južnem bojišču, ki se je

dolgo uspešno borila in dajala strahovit odpor italijanskim napadom, je doživela sedaj svoj položaj. Jekleni tanki in bombe iz letal so strle to železno armado, ki je bila najbolj disciplinirana od vseh abesinskih, dobro opremljena in strateško sijajno izveščana. Odlično jo je organiziral turški major Vehip paša. Neprestano bombardiranje abesinskih položajev na južnem bojišču, tako iz letal, kakor tudi iz težkih topov, pa je spravilo armado v popolno zmedo in jo ni mogoče nič več zbrati in osposobiti za resen odpor in borbo. Tako ras Nasibu, kakor tudi njegov tehnični strokovnjak Vehip paša sta uvidela, da nima nič več smisla upirati se Italijanom in zastojni žrtvovati nešteto človeških življenj ter sta zaradi tega izvajala posledice. Izdala sta povelje za ustavitve sovražnosti ter se takoj odpeljala proti Direddavi, od kjer sta šla v Džibuti. Oba poveljnika na južnem bojišču pa ne ostaneta v Džibutiju, temveč odpotujeta naprej v britansko Somalijo in sicer v glavno mesto Berbero. Ras Nasibu je bil silno postr, ker ni mogel streliti italijanskega napada. Prosil je, naj ga častnikari ne vznemirjajo in ni hotel dati nobenih izjav.

Neguš v Ženevo

London, 5. maja. b. Po zadnjih poročilih z britanske vojske ladje, na kateri se vozi neguš, se izve, da je abesinski cesar sklenil, da začasno pusti svojo družino in spremstvo v Jeruzalemu, sam pa da se poda v Ženevo, da pred Zvezo narodov brani pravice svoje države, kakor tudi svoje lastne pravice. Nato namerava odpotovati v Anglijo ter se nastaniti v Londonu.

O odhodu abesinskega cesarja se izvejo še sledeče podrobnosti. Še predno je šel cesar na postajo, da se odpelje s svojim spremstvom iz države, so ga zapustili skoraj vsi njegovi gardni vojaki, ker so bili nahujskani, da je vse končano in so se takoj priključili dezertierem in roparskim tolpom, ki so pozneje oblegali Addis Abebo in jo izropale. Samo 50 gardistov ga je spremlilo na kolodvor in se poslovilo od njega. Takoj po odhodu cesarja so se tudi ti gardisti priključili roparskim tolpom in začeli obenem z njimi oblegati razna poslatništva.

O usodi abesinskega cesarja in Abesinije se že vodijo pospešena pogajanja med Parizom in Londonom. Eden je imel več konferenc s francoskim poslanikom v Londonu, Cordinom. Angleški poslanik v Parizu Clerk pa je obiskal Paul Boncurja, ki zastopa francoskega zunanjega ministra Flandina, ki je zbolel, v Ženevi. O poteku pogajanj med Francijo in Anglijo se stalno obvešča italijanska vlada.

Francija je pripravljena dati azil abesinskemu cesarju na francoskem področju, toda le pod pogojem, če se le ta odreče vsakršnega političnega delovanja.

4. V izjemnih primerih, kjer to zahtevajo izredne okoliščine ali tehnika dela katere stroke, sme ban po zašlitanju pristojnih zbornic dovoliti, da se število učencev za določeno stroko povzra preko določenega minimalnega števila.

Čl. II. 1. Za določitev števila učencev, ki smejo biti po določbah čl. 1. te uredbe istočasno v uku, bo odločilno povprečno število pomočnikov, stalno zaposlenih poslednje leto dni. Kot stalno zaposleni pomočniki se bodo smatrali tisti, ki so v določni obrti delali nepretrgano najmanj 4 tedne. V vrhu določitve letnega povprečja zaposlenih pomočnikov so dolžni organi za zavarovanje dati potrebne podatke.

2. Če med učenjem število pomočnikov v kateri obrti začasno pade, ostane število učencev, določenih pri sprejemu v uk, neizpremenjeno.

Čl. III. 1. Za dobo 6 mesecev, računajoč od dneva izdaje pooblastila ali dovoljenja, ne smejo lastniki obrti sprejeti več od enega učenca.

2. Če lastnik obrti sam dela ali z enim pomočnikom, lahko sprejme le enega učenca v uk, če ima prvi po pogodbi končati svoje učenje v šestih mesecih.

3. Če je učenčev razmerje prenehalo pred koncem pogodbenega učnega roka, lastnik obrti je pa nato sprejel drugega učenca, sme preko določenega števila sprejeti ponovno prejšnjega učenca samo tedaj, če je učenčev razmerje prenehalo zaradi bolezni ali česa podobnega.

Čl. IV. 1. Določbe te uredbe bodo veljale tudi za delavnice, kjer se obrt izvršuje na tovarniški način, za strokovne delavnice tovarn, za delavnice in podjetja, ki ne spadajo pod določbe obrtnega zakona, in za delavnice podjetij ali ustanov, kjer se v smislu obrtnega zakona vstric izvršujejo obrtna dela.

2. Lastniki obrti iz čl. 19, odst. 2, sploh ne morejo sprejemati in imeti učencev.

Čl. V. 1. Omejitve te uredbe veljajo za glavne obrti in za njihove podružnice in druge pomožne lokale (čl. 132 obrtnega zakona).

2. Sorazmerje števila učencev proti številu pomočnikov, ki ga določa čl. 1 te uredbe, se bo izvajalo za vsako posamezno podružnico in drugo pomožno obrt.

Čl. VI. 1. Za učence, ki jih ta uredba dobi v uku, ne veljajo omejitve, predpisane s to uredbo. Lahko bodo dovršili svoj uk ne glede na število v določnih obrtih zaposlenih pomočnikov.

2. Dokler število učencev ne pade na sorazmerje, določeno v čl. 1 te uredbe, ne morejo lastniki obrti v primerih iz prvega odstavka sklepati pogodb za sprejem novih učencev.

Čl. VII. Kršitve te uredbe bodo kaznovane po določbah čl. 398.

Kongres strojevodij

Belgrad, 5. maja. AA. 9. maja t. l. bo imelo svoj 14. redni kongres strokovno združenje strojevodij državnih železnic in brodarjev kraljevine Jugoslavije v Splitu. Dan pred kongresom 8. maja bodo imeli delegati pokrajinskih uprav uvodno konferenco, na kateri bodo razpravljali o vseh perečih vprašanjih, ki se tičejo strojevodij in drugega strokovnega osebja na državnih železnicah in ladjah.

Polovična voznina

Belgrad, 5. maja. AA. Z odlokom prometnega ministra je dovoljena polovična voznina na državnih železnicah obiskovalcem razstave, ki se bo vršila v Bukarešti od 9. maja do 9. junija t. l. — Ugodnost velja za odhod od 5. maja do 8. junija in za vrnitev od 9. maja do 20. junija t. l. —

Kopal. zdravnik

Dr. Fr. Kolterer
specialist za kopal. lečenje
v Rogaški Slatini

ordinira kakor vsako leto od 1. maja dalje

JAVNA ZAHVALA „FENIKS“

zavarovalni družbi na življenje

Moj blagopokojni soprog JOSIP DEISINGER, veletrgovec v Škofji Loki, je bil pri „Feniks-u“ od 1. 1. 1932 zavarovan za življenje za znatno vsoto. — Omenjena družba mi je to zavarovalnino danes v popolnem redu izplačala.

Z ozirom na to, da so me zastopniki raznih zavarovalnic in tudi drugi ljudje plašili, češ, da mi „Feniks“ te zavarovalnine ne bo izplačal, smatram to objavo za svojo dolžnost ter naj ista služi v objektivno informacijo vsem zavarovancem „Feniks-a“, katere gotovo razni neodgovorni elementi v istem smislu iz gotovih namenov begajo.

Škofja Loka, dne 4. maja 1936.

Pavla Delsingier.

Domači odmevi

Minister dr. Krek v Poljanah nad Škofjo Loko

Pri starih Orkih so se pripravili o rojstnem kraju učenjaka Homerja. Sedem mest se je prerokalo, kje je bil Homer rojen. Vsako izmed teh mest je hotelo biti rojstni kraj Homerja. Nekaj podobnega se godi sedaj našemu ministru dr. Kreku. — Bohinjci pravijo naš rojak je, v Poljanah trdijo isto, v Leskovci pa nič drugega. Da je minister Krek moral včeraj na shod v Poljane ni bil edini izmed razlogov ta, ker je Poljanska dolina hotela videti svojega rojaka-ministra. Na ministrov shod se je včeraj zbralo v Poljanah toliko ljudi, kot jih še ni bilo na nobenem shodu, odkar ni več rajnega Evangelista Janeza Kreka. Evangelista Janeza Kreka, ki poznala vsa Selška in Poljanska dolina kot svojega poslanca. Dokler je bil še mlajši, so ga nazivali Štokov pob iz Selc; Poljanska dolina pa je hotela, da bi poznala sedanjega Kreka. Na primeren način se jim je tam včeraj minister Krek predstavil, ko se je začuden nad toliko množico vprašal ter dejal: »Vem, da je mnogo izmed vas pripeljala semkaj radovednost kakšen je tisti pob iz Leskovce, ki je minister postal.« Pa so ljudje tega poba silno radi poslušali, kajti vžirali so 2 uri na shodu, četudi so bili izpostavljeni precej toplemu soncu. Lepo je govoril minister Krek, o skupnosti kot se kaže v družtvih, v zadrugah, v vasi in tako tudi omenjal slovensko katoliško skupnost v državi. Preko vojaške diktature iz leta 1929 je prešel na diktaturo strankarskih eksponentov, ko je slovenski ban Marušič hotel razpustiti in uničiti vse, kar je slovenskega in katoliškega. Zgodovina bo pisala, da slovenski ban v dravski banovini ni bil nič manj krut, kakor so bili drugod našimi slovenskim brati izven države. Vse je diktator Marušič s svojimi pomočniki hotel razpustiti, toda ni se mu pa posrečilo razpustiti naših slovenskih src in našega zdravega slovenskega razuma. Zvestoba, ki jo je slovenski človek pokazal v tistih časih, je občudovanja vredna, t. j. zvestoba do svojega naroda, do svojega milega jezika, do države in vere. V nadaljnjem govoru se je g. minister dotaknil vprašanja kakaj smo lani vstopili v vlado, ko smo morali vedeti že vnaprej, da bomo našli samo razdejane. K temu nas je gnala ljubezen do države, ljubezen do naroda in ljubezen do nesebičnega dela za narod in državo. Ko je minister Krek naslikal koliko dela in skrbne nege bo še treba, predno bo ozdravil bolnik (razmere, ki so bile nastale v dobi diktature, je primerjal človeku, ki je 5 let od dneva in dan zapadel v hujo in težjo bolezen, ki potrebuje zdravil in sicer primernih ter boleznijo odgovarjajočih. Dotaknil se je tudi drugih aktualnih vprašanj kot n. pr. odnosov do bratov Hrvatov, kot tudi važnih gospodarskih vprašanj. S hvaležnostjo so vzeli poslušalci (bilo jih je 2000) ministrove besede na znanje. Ploskali pa so, ko je omenjal našega voditelja — brez dvoma najboljšo slovenskega državnika v Jugoslaviji — našega dr. Korošca. — Poleg ministra je nastopil tudi podpredsednik okrajne organizacije g. Debelak Franc iz Škofje Loke ter tolnik JRZ iz Ljubljane in predsednik krajevnice organizacije iz Trate nad Škofjo Loko trgovec Mrak, ki je shod zaključil ob četrti na 12 opoldne.

Halo, tu radio naglica!

Nekateri ljudje ali društva ali podjetja vedno potrebujejo kakih resolucij, protestov, predstav, sklepov itd. in to obremenjenih s celim plazom l. r. podpisov in žigov, da bi si s tem pomagali ali pomagala naprej. Rado pa se zgodi, da se ob pisanju podpisov vedno od silne mudi in naprošeni v dobri veri, da gre res za zadevo, katero bi tudi popolnito z obema rokoma podpisal, podpis. Kasneje pa se izkaže, da besedilo nad podpis zahteva ali prosi ali predlaga čisto nekaj drugega, kakor pa je podpisovalec mislil in morda tudi želel. Tako je pred nekaj dnevi odromala v Belgrad neka resolucija v zadevi radio-postaje v Ljubljani, ki jo po še veljavni, čeprav svoj čas nasilno in protipostavno prekinjeni pogodbi vodi Prosvetna zveza. Resolucijo je »podpisala« tudi Ipravčeva župa Južnoslov. pevske zveze v Mariboru. Resolucijo je podpisala 28. aprila, ker se je »zelo mudilo« in na zelo neprimernem kraju, tola dobro stvar človek podpisal kadarkoli in kjerkoli, medseboj si pa tudi zaupamo, da si ne bomo podtakali drugačnim vsebin kakor pa podpisnik pričakuje (sijajen izraz za taka dejanja imajo naši bratje in soderjavljani Srbi: pódvala). 1. maja pa je pod št. 47-1936. poslala g. predsedniku ministrskega sveta, g. ministru za pošte, telegraf in telefon, g. predsedniku finančnega odbora (vsi v Belgradu) in Hubadovi župi v Ljubljani sledeče pismo:

Zveza kulturnih društev v Mariboru je dne 28. t. m. predložila podpisane predsedniku Ipravčeve župe J. P. Z. nujno v podpis neko resolucijo na g. ministra za pošto in telegraf, o kateri je predlagatelj, neki g. Cimerman iz Maribora, poudarjal, da gre za postavitev relais postaje v Mariboru in da bodo to resolucijo podpisala vsa kulturna društva v Mariboru.

Podpisani predsednik Ipravčeve župe, ki je že pred leti imel priliko udeležiti se ankete za postavitev relais postaje v Mariboru, je bil v dobri veri, da je omenjeni g. Cimerman govoril v tem smislu tudi o vsebini resolucije, tembolj, ker je podpisani zapisal, da je podpisala resolucijo tudi bratska Hubadova župa v Ljubljani.

Ker mu je bilo predloženo v podpis med šolskim odmorom in je g. Cimerman omenil, da se silno mudi, resolucije radi pomanjkanja časa ni prebral in jo je podpisal kot predstavnika Ipravčeve župe.

Naknadno in iz časopisov pa vidimo, da ima gornja resolucija popolnoma drugačno vsebino in da ima politično ozadje, kar je razvidno iz utemeljevanja resolucije.

Dunjska vremenska napoved: Čez dan mestoma zelo oblačno s krajevnimi nevihtami, nekoliko topleje.

Ipravčeva pevska župa kot strogo nacionalno in kulturno društvo se ne more strankarstvo-politično opredeliti, zato preključuje podpis predsednikov in s prošnjo za blagohotno črtanje podpisa in štampiljke Ipravčeve župe na predmetni resoluciji, beležimo:

Za upravo:

Žig.

Prof. Mirk V. s. r.

Zadnje čase se je že večkrat v našem javnem življenju izkazalo, da se zaupanje, ta nekakaj tako trdna naša odlika in prednost, ne obnese več. Ali se je »čivala« res raztegnila že tako na široko?

Namenoma zmedeni pojmi

V Belgradu izhaja masonski tednik »Javnost« (večkrat ga »Jutro« citira), časopis za kulturna, socialna, gospodarska in politična, skratka vsa vprašanja, ki se kaj rad obregne zlasti ob katolicizmu, napada pa tudi »pravoslavni klerikalizem«. V zadnji številki v jedkem tonu zavrača trditve skupljanskega pravoslavno-verskega časopisa »Hrišćansko delo«, ki je »Javnost« obsodil, da je protislovenski, proti vsaki izraziti in jasno opredeljeni veri itd. »Javnost« pravi, da bodo taki napadi na njo prenehali takrat, kadar bodo krogi okrog »Hrišćanskega dela« prišli do spoznanja, »da latinca v Belgradu ni da bi morala biti samo marksistična pisava, kadar se bodo prepričali, da katolicizem, fevdalizem, protestantizem, liberalizem, kapitalizem, socializem, komunizem, fašizem, humanizem, protoslovenski in tudi naše ljube pravoslavje niso nič drugega, kakor dobri in slabi poganki ene in iste krščanske kulture na evropskih tleh. Vse to so sadovi borbe božje-človeške ideje za ostervanje v življenju, vse to so poganki enega in istega duha. Pravoslavje ni edina vrednota krščanske kulture, vse drugo pa zmota in strup. Mnogoštvo pogankov pomeni bogastvo. Pameten vrtnar bo iz njih s prebranjem napravil lep in bogat sadovnjak duhovnih vrednot, ne bo se vrtel samo okrog ene kisle sadike: pravoslavnega klerikalizma. — In naše svetosavsko pravoslavje? Mi stari pravoslavci, narodni ljudje, bomo še nadalje ostali zvesti načelu: moj brat je, naj bo katerekoli vere.«

Tako se »Javnost« upira uveljavljanju pravoslavja v javnosti. Gotovo so to v novejši dobi prvi napadi na pravoslavje, pa tudi ti so zagledali beli dan v središču, drugod bi najbrž razdražili klerikalni zakonik ali celo zakon o zaščiti države, gotovo pa bi si nakopali očitke verske nestrpnosti in separatizma — »quod licet lovi, non licet bovi!« Čudimo se pa dolgi in nenaravni družini, ki jo je »Javnost« zbrala pod »krščansko kulturo na evropskih tleh« in njeni državniki, s katero se vrtva v službo »pametnega vrtnarja«, ki je pa toliko le nepametno, da množstvo pogankov smatra za — bogastvo, čeprav je taka gostja zaračunost le dokaz, da je poleg rjuna pognal tudi plevel.

V zmedenosti v smrt

Maribor, 5. maja. Pred tremi tedni je izginila iz Dolgoš pri Mariboru 50 letna posestnica Elizabeta Gajbi. Bila je nekoliko slabotna. Stanovala je pri svojih sorodnikih, s katerimi pa se ni nič kaj dobro razumela. 11. aprila se je menda nekaj opila, nato močno skregala s domačimi ter pobegnila od doma. Do danes ni bilo nišesar znanega o njej. Sumili so, da je skočila v Dravo. Ta sumnja pa se je danes uresničila, ko je Drava blizu Zavrča pri Ptuj naplavila njeno truplo. Danes so jo istotam pokopali.

Aljehin v Mariboru

Danes popoldne ob 4 se je pripeljal v zagrebški brzovlakom svetovni šahovski mojster s soprogom v Maribor. Na kolodvoru ga je sprejelo vodstvo mariborskega šahovega kluba, za mestno občino pa ga je pozdravil magistratni ravnatelj Rodoschegg. Mojster se je takoj podal v hotel, nočoj pa se je ob četrti na 9 pojavil v spremstvu mojstra-domaćina Vasje Pirca in predsednika mariborskega šahovega kluba ravnatelja Golouha, kateremu se je dr. Aljehin zahvalil najprej po rusko, nato pa je izrekel v nemščini nekaj prijetnih besed. Izjavil je, da se bo prihodnje leto ponovila borba za svetovno prvenstvo z dr. Euwejem. Obenem je priznal velik napredek šaha v naši državi, kar je spoznal na turneji po naši državi, zlasti pa se to jasno kaže po turnirju, ki se je pred kratkim odigral za prvenstvo Jugoslavije in na katerem je zmagal Vaska Pirc. Našem mojemu Piru svetovni mojster Aljehin obeta še lepo bodočnost.

Nato je spregovoril tajnik šahovega kluba prof. Sila, naskar se je takoj pričela simulanka s 40 igralci. Vodstvo turnirja imata Vaska Pirc in prof. Sila.

Osebnosti v vesti

Belgrad, 5. maja. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja na predlog ministra za gozdove in rudnike je premeščen za gozdarskega svetnika v 6. skupini na gozdarski upravi v Bohinjski Bistrici inž. Bogdan Zagar, gozdarski svetnik in okrajni gozdarski referent pri okrajnem načelstvu v Crikvenici.

Belgrad, 5. maja. AA. V imenu Nj. Vel. kralja Petra II. in z ukazom kr. namesništva je na predlog ministra za gozdove in rudnike premeščen za podgozdarja 1. razreda v 7. skup. pri okrajnem načelstvu v Krškem s sedežem pri gozdarski ekspozičuri v Radečah Robert Premerstein, podgozdar pri okrajnem načelstvu v Murski Soboti.

Belgrad, 5. maja. m. 16. 17. in 18. t. m. bo tukaj kongres trgovcev iz vse države, na katerega bo predvidoma prišlo par tisoč trgovcev. To bo drugi kongres, ki ga prirejajo trgovci.

Belgrad, 5. maja. m. Danes popoldne je bilo zasedanje jugoslovanske skupine Mednarodne unije. Seji je predsedoval podpredsednik senata dr. Miroslav Ploj. Izvoljen je bil novi predsednik jugoslovanske skupine Mednarodne unije Stevan Čirič, predsednik Narodne skupščine.

Po občinskih volitvah v Šenčurju

Bili so v Šenčurju časi, ko ti je vzklik »Živijo dr. Korošec!« prinesel verige, denarne kazni, zapor. Prosvetno društvo, Koloklub, Rdeči križ so bili razpuščeni. Ljudski dom zapuščen — vse zaradi dr. Korošca! Razsekali so dr. Korošca tako rekoč na drobne kosce. A zdaj se, kakor da je iz vsakega kosčka vzkliklo deset novih Korošcev! O tem si se mogel prepričati zadnje nedelje, na dan šenčurskih občinskih volitev! Človeku se je zdelo, kakor da gleda defilé izbornih discipliniranih armad. Neprestano so se vsipale v Šenčur čete volivcev. Voz za vozom! Četa za četo! Vsi na Umnikovo dvorišče in potem naprej na volišče! Vsi z enim geslom: »Vsi za Te, dr. Korošec! Ker nismo smeli vzklikati za Te, pa danes vsi glasujemo za Te!«

Ze zgodaj jutraj so se postavili ob cesti zastopniki nasprotne liste, po večini okrašeni z rdečimi kravatami. Naivneži! Čakali so, da slovesno sprejmejo svojo rdečo armado, pomešano s Kramerjevimi in Puceljovi veterani. Pa kakšno razočaranje! Ure in ure je defilirala mimo njih strnjena Koroševa armada. Rdeče armade pa ni hotelo biti od nikoder! Popoldne rdečih generalov ni bilo več na izpregled! Saj niti v eni vasi niso imeli uspeha. V Vogljah so samozavestno trdili: »Tam je vse našo!« V resnici so dobili 13 glasov, dr. Korošec pa — 45! V Srednji vasi so kandidirali nekakega našega prejšnjega kandidata. V naših vrtah je dobil ogromno večino. Sedaj je dobil samo en glas, ki ga je dal sam sebi! Se je pač odzagal od dr. Korošca ter se takoj posušil. Oseba je ostala sicer stara, ali sorta ni bila več prava! V nedeljo so bili vsi vaški in osebni spori pozabljeni. Vse je prevečala ena močna misel: Vsi volimo Umnika! Pokažimo s tem složno in strnjeno fronto za dr. Korošca!

V nedeljo se je pokazalo, kako posrečena je bila združitev vseh šenčurske župnije v eni občini Šenčur! Občina je postala bolj homogena! Delovanje v občini je postalo bolj enotno in složno, ker imajo odločilen vpliv ljudje, ki so že po fari tesno povezani med seboj. Občinska politika je zadobila neko višje obzorje, v katerem ne morejo priti do prave veljave razni vaški nesporazumi. Gornje in spodnje vasi ter župnija Velesovo si držijo neko zdravo ravnotežje, ki omogoča večjo stalnost občinske politike — seveda v velik prid Jug, radik, zajednice.

Nedeljske občinske volitve so veljale tudi g. Umniku, nositelju liste JRZ. Volivci so izkazali g. Umniku velikansko zaupanje ter mu obenem dali ogromno priznanje za njegovo neumorno delo v javnosti. Danes je on prvi mož v občini! Na vrhuncu slave in zaupanja! Saj se je 90% volivcev izjavilo zanj! Naj ga vodi Bog, da bo znal modro voditi usodo občine v prihodnjih treh letih, da volivcem nikdar ne bo žal za zaupanje, ki so mu ga izkazali v nedeljo.

Posebno priznanje zasluži tudi tukajšnji krajevni odbor JRZ, ki je res na demokratičen način izpeljal tehnično stran volivne agitacije. Generalni štab je zboroval v Šenčurju ter neprestano vodil delo agitatorjev po vaseh potom obveščevalnih in vozaških edinic. Zato je bil uspeh res sijajen! Za dr. Korošca in Umnika se je izreklo 694 volivcev, dr. Kramer pa je v nekdanji prepmagljivji napredni trdnjavi dobil samo 76 glasov, pa še od teh so mu poklonili nad polovico komunisti.

Na Šenčurju se učite, kaj rodi na eni strani krivica in nasilje, na drugi strani pa sloga in in zvestoba!

Pereča vprašanja našega šolstva

Blizu se konec šolskega leta in z njim mnogo skrbi za starše, mladino in učitelje vseh vrst šol. Kakšni bodo uspehi, ne samo po ocenah v spričevalih, temveč koliko je mladina napredovala v svojem telesnem razvoju in duhovni rasti, se sprašujejo očete in matere ter vsi vzgojitelji, ki jim je mar napredek naše mladine.

O teh vprašanjih so razpravljali zastopniki staršev na občnem zboru Zveze društev »Šola in dom« in zastopniki vseh vrst šol na anketi o reformi šolstva.

Pri tem so ugotovili nekatere ovire za reden uspeh v naših šolah in zaprosili prosvetno upravo, da išče rešitve ter odpravo naslednjih tehničnih ovir vzgoje in pouka:

V Ljubljani primanjkuje šolskih poslopij za vse vrste šol od ljudske do univerze. Tudi zgradišče bežigradske ljudske šole ne bo rešeno vprašanje prostorov, ker šoli na Grabnu in Vrtci ne ustrezata zdravstvenim in pedagoškim zahtevam. Od mestnih meščanskih šol nima niti ena svojih prostorov in se morajo vse boriti za vsak razred z ljudskimi šolami, s katerimi so pod eno streho. Tako se je že začelo razpravljati, ali naj se v novo bežigradsko šolo veei tudi II. mestna meščanska šola, ki je sedaj v Bethovnovi ulici, v poslopju, iz katerega se je morala neupravičeno izseliti III. realna gimnazija, ker niso prostori primerni za šola.

Najtežje skrbi povzroča državni prosvetni oblastni in banaki pravi naval učencev na srednje šole. Danes je na I. realni gimnaziji 971 učenec, na II. realni gimnaziji 1709 učenec, na III. realni gimnaziji 1021 učenec in na mestni ženski realni gimnaziji 705 učenec.

Primerno število učencev za popolno srednjo šolo je 500—600 učencev, ker se pri takem številu še da voditi in vzgajati mladina in zakon o srednjih šolah je prvotno določal po številu razredov in številu učencev v razredih približno število 800 do 850 učencev za en zavod kot najvišje, ki se sme dopustiti, ako jih je več, bi se moral zavod deliti. Praktične izkušnje kažejo, da je imel zakonodavec prav, ko je vstavil v zakon te določbe, ki so pa začasno razveljavljene, ker pri sedanjem številu učencev v razredih in v zavodih niso mogli uspehi v učenju, še manj pa vzgojnem oziru. Profesorji ne morejo obdelati snovi, ne izprašati učencev, ki jih mnogokrat niti ne poznajo po imenu; o kakem individualnem postopanju z učenci sploh ni govora. Starši in profesorji tožijo, da ni pravih uspehov. Cesar ne da mladini šola, bi morali dati instruktorji, za katere pa ni denarja in tako rinejo učenci dalje s pomanjkljivim znanjem.

Tudi nova zgradba za III. realno gimnazijo ne bo rešila prenatrpanosti, ker sta I. in III. še vedno po številu učencev preveliki.

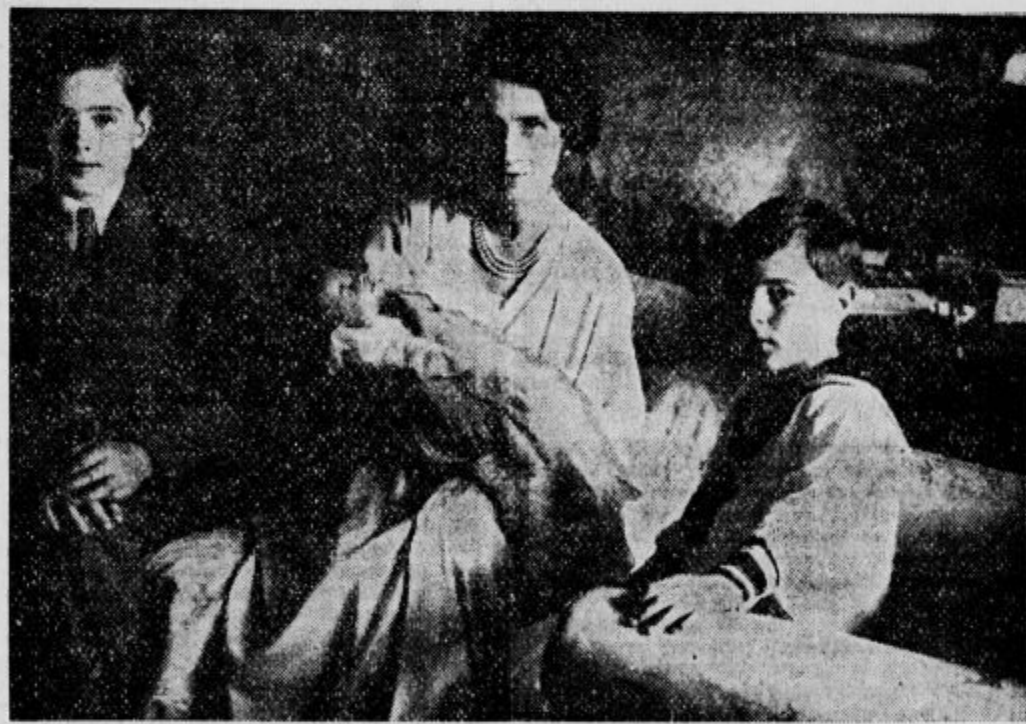
II. državna realna gimnazija pa je edinstveni primer v vsej državi s svojimi 38 razredi in 1709 učenci, večinoma učenkami. To je ravno preveč za dve popolni ženski realni gimnaziji. Ako država prevzame mestno žensko realno gimnazijo, ni s tem nič pridobljeno ne upravno, ne z ozirom na prostor, ker je že tam dovolj učenk za močan srednjošolski zavod in bi bila vsaka nova dodelitev učencev v škodo zavodu. Da država prevzame mestno žensko realno gimnazijo, pa je nujno

potrebno in pravično, ker mestna občina ne more in ni dolžna nositi tako težkih bremen.

Iz vsega izhaja zahteva, da je nujna preureditev ljubljanskih srednjih šol, in sicer potrebujemo tri popolne moške realne gimnazije, ker je na vseh šolah že sedaj čez 2400 učencev ter bi imela vsaka približno po 800 učencev, ter tri — všteti doseadanje mestno — popolne ženske realne gimnazije, ki bi imele že sedaj po okoli 750 učenek. Ako se kako ne zaustavi ali preusmeri dotok mladine na srednje šole, moramo že danes misliti na otvoritev IV. moške realne gimnazije. Za tri moške in tri ženske realne gimnazije imamo na razpolago štiri poslopja: v Vegovi ulici, na Poljanah, mestno žensko realno gimnazijo in novo bežigradsko, torej bi za reden pouk rabili takoj še dve zgradbi in sicer za eno moško in eno žensko srednjo šolo, ako bi izpremenili poljansko gimnazijo popolnoma v ženski zavod.

Glede prostorov imajo v Mariboru prav take težkobe, ker imata klasična in realna gimnazija po čez 1000 učencev, ter zahtevajo ustanovitve vsaj nižje ženske realne gimnazije, za doraščajoča dekleta pa višjo gospodinjstvo šolo, da bi odvrnili žensko mladino od študija na višjih srednjih šolah, ki zanje ni primeren.

Ravno višje gospodinjstvo srednje šole naj bi dale našemu ženskemu naraščanju tisto vzgojo in izobrazbo, ki je njenim naravnim sposobnostim primerna in ki bi ji omogočila uveljavljanje v poklicih, ki so po načinu dela in sedanjem pojmovanju kulturnega življenja namenjeni ženski, kakor

Nj. kralj. Vis. kneginja Olga s princema Aleksandrom in Nikolajem ter novorojenko Elizabeto

Mati človeškega rodu

Za maj in slednji čas

I. S KRISTUSOM OBLJUBLJENA

5. V podobah

Obljuba, ki jo je dal Bog Adamu in Evi, je šla kakor mogočno hrepenenje in pričakovanje skozi vse človeške rodove. V nekaterih časih, krajih in osebah je našla posebno globok in značilen odmev. So žene v sv. pismu stare zaveze, ki se po svojem značaju in pomenu visoko odlikujejo med vsemi ženami svoje dobe in svojega naroda. Jasno je, da so te odlične žene podoba One, ki jo je angel v Nazaretu pozdravil: »Blagoslovljena ti med ženami vseh časov in vseh narodov.

Eva je prvi visoki vrh, ki nam kaže Marijo kot mater.

Največkrat srečamo v sv. pismu stare zaveze podobe, ki nam kažejo Marijo kot rešiteljico; ali če mislimo na Odršenika, kot soodrešiteljico.

V tem soodrešitvenem pomenu so posebno značilne tri podobe: Mozesova sestra Marija, Judita in Estera. Te tri podobe pomembno označujejo trojno zmago, ki jo bo izvoljena Devica izbojevala nad svojim rodom, nad satanom in nad svetom.

Sestra Marija reši svojega malega negodnega brata Mozeza na čudovito iznajdljiv in usmiljen način. To je storila po višjem nagibu, da je tako rešila prihodnjega rešitelja svojega rodu.

Judita stopi mirno, pogumno in samozvestno v Holofernov šotor. »Možata si bila in srce se ti je utrdilo« (Judita: 15, 2). Z močjo svojega čistega in neomadeževanega duha je premagala sovražnika svojega ljudstva.

Estera je v odločilnem trenutku našla pred kraljem milost zase in za svoje ljudstvo.

Teh treh in vseh drugih svojih svetopisemskih podob se Marija dovolj jasno spominja v svoji zahvalni pesmi: »Od rodu do rodu traja njegovo usmiljenje njim, ki mu v strahu služijo.« (Lk 1, 50.)

Ali se morejo te besede bolj doslovno navajati na katere druge osebe kakor na one, ki v svojem značaju, delu in poklicu spominjajo na Marijo, Kristusovo mater?

Lepše in točneje nego vse učene razlage in raziskave o pomembnih svetopisemskih osebah, se izraža o njih Marija. Ne govori namreč o davnih svojih »podobah«, marveč o božjem »usmiljenju«, ki traja od rodu do rodu. Edino pravilno umevanje vseh velikih zgodovinskih oseb in dogodkov je hvaležen spomin na božje usmiljenje.

Zakaj je hotel Bog tolikrat prav po ženi rešiti svoje izvoljeno ljudstvo?

Izraelsko ljudstvo je le podoba slehernega božjega ljudstva. In rešiteljice izraelskega ljudstva so le podoba Matere človeškega rodu. Vsaka podoba Marije Rešiteljice je obenem tiha obljava prihodnjega Odršenika.

6. Obljubljena izvoljenemu ljudstvu.

Kako plitva in površna je misel, ki ne vidi v izraelskem ljudstvu tega, kar je edino videti treba. Bog ne gleda na narode, kakor gledajo narodi nase in na druge. Narodi so pred Bogom en sam narod. Vsak narod je v svojem mišljenju in hotenju naroden; predvsem vidi sebe in svoj blagor. Bog pa stoji nad vsemi narodi. Tudi tedaj, če med narodi izvoli posamezen narod, da z njim doseže svoje svete skupne namene.

Svilenimi nogavicami
je treba ravnati posebno previdno.
LUX jih pere prizanesljivo!

vzgojiteljice, zaščitne sestre, voditeljice internatov, socialnih in skrbstvenih ustanov, letovišč, zdravilišč itd.

Za zdravje naše mladine naj bi skrbeli šolski zdravniki in poliklinike; toda kljub temu, da je toliko brezposelnih zdravnikov, nimamo še nameščenih šolskih zdravnikov, kakor to zahteva zakon o zdravstveni zaščiti učencev in zakon o narodnih šolah.

Učenci srednjih, srednjih strokovnih šol in meščanskih šol plačujejo prispevke za zdravstveni fond, od katerih dobi 65 odstotkov higijenski zavod v Ljubljani, 35 odstotkov pa gre v Centralni zdravstveni fond pri Hipotekarni banki v Belgradi.

Čarobna palica odkrila vodo

Ljubljana, 5. maja.

G. ing. Šuklje nam je pripovedoval o odkritju, ki je bilo izvršeno na način, o katerem bi mogli trditi, da je naravnost fenomenalen, ako se izkaže, da je točen. Gre za odkritje vode na Polzevem. Polzevo je znana smučarska postojanka na Dolenjskem v bližini Višnje gore, ni pa samo smučarska postojanka, temveč tudi ob vsakem letnem času idealna izletna točka. Je to velika enonadstropna stavba, ki je veljala okoli 400.000 Din ter nudi izletnikom vse ugodnosti. Leži pa v Suhu krajini, kjer je znano pomanjkanje vode. Za pitje in kubo ter za kopanje je seveda na Polzevem vedno dovolj vode, toda odbor S. K. Polža je že dolgo razmišljal, kako bi ustvaril v bližini Polzevega primeren bazen za kopanje na prostem. To je napotilo predsednika kluba ing. Šukljeta, da se je obrnil za pomoč na ljubljanskega graščaka barona Antona Codellija, ki se je prav rad odzval vabilu, saj je prav za prav doma iz teh krajev. Njegovi pradedi po materini strani so bili Tauffererji, lastniki stare višnjegorske graščine.

Codelli je že desetletja znan kot odlični izumitelj. Njegove patente v radiofoniji in v podobnih strokah izrablja danes nešteto tovarn po vsem svetu. Codelli pa je tudi poseben strokovnjak v iskanju zemeljskih zakladov s tako zvano palico bajalko ali čarobno palico, nemški »Wünschelrutte«. Mnenja o uspehih takega iskanja so po svetu zelo deljena, toda nekaj resnice je gotovo, da more izvežban človek s tako palico vsaj približno dognati ali zaslediti v zemlji recimo vodo, železo, petrolej ali druge zemeljske zaklade.

Bilo je prejšnjo soboto, deževen dan, ko se je popoldne naenkrat pojavil na Polzevem g. Codelli s svojo hčerko. Pripeljal se je tja s starim avtomobilom — Codelli je bil prvi, ki si je v Ljubljani naročil avtomobil. Preprosto je dejal zbranim Polžarjem: »Tako, sedaj sem tu!« Kmalu so se odpravili iskat vodo. Polžari so gledali neverno, kmet, prejšnji lastnik Polzevega, se je muhal, češ: »Sem pa radoveden, ali bo ljubljanski gospod res odkril vodo!« Kmet je nekaj slutil o vodi in vedel je še nekaj več...

Codelli je v bližnjem leskovem grmu odlomil rogoviasto vejico, njegova hčerka, ki se tako rekoč uči očetovih umetnij, pa še eno. Codelli je vejico očistil listja, nato pa jo je naslonil v vodovodni legi predse, tako da sta bili vejici ob trupu, skupni konec pa od telesa. Codelli je zbral misli, se zbral ter šel nato po pobočju, vsa družba pa za njim. Hodili so dolgo, vsi v napetem pričakovanju.

Naenkrat se Codelli zgane, se naglo ustavi in rogoviasto leskova vejica ga udari v obraz. Iskallec vode reče: »Nad žilo vode smol!« Povsem mirno, toda samozavestno. Voda je odkrita, treba je ugotoviti še smer, po kateri voda teče. Napravi nekaj poskusov malo dalje in vsakokrat ga palica udari v obraz. Po sledi privede Codelli svojo družbo do vzožja hriba in tu ljudje ostrme: ob vzožju hriba odkrijejo star opuščen vodnjak, za katerega je vedel le malokdo. Le kmet tega ne razume, da je gospod, ki kraja ne pozna, odkril vodnjak. Kmet postane najbolj prepričan o uspehu palice bajalke. Od vodnjaka dalje Codelli izgubi sled za vodo ter pojasni družbi: voda se najbrž izgublja v globine.

Treba je še določiti, kako globoko teče ta vodna žila. Codelli se postavi v pravokotni smeri na žilo ter hodi kakšnih 14 metrov, ko ga palica zopet udari v obraz. »Voda je 14 metrov pod zemeljsko površino!« Codelli ponovi poskus v obratni smeri in zopet ga na 14 metrov udari palica.

Vse iskanje je trajalo dobri dve uri. Codelli pojasni: »Za tako iskanje je potrebno dvojce: izredna občutljivost, sensibilnost in pa dar koncentracije. Vedno moram misliti pri takem iskanju na stvar, ki jo iščem, to je na vodo. Potem je moja palica zanesljiva!« Ni pa povedal, da je to tudi stvar, ki se masčuje nad živci, zakaj bil je po poskusu izredno utrujen, skoraj zmujen.

S. K. Polž je že začel s pripravi, da zgradi na kraju, ki ga je baron označil, vodnjak, iz katerega bo dobivalo Polzevo vso vodo, dalje vodo za novi kopalni bazen in ako bo vode dovolj, bo na razpolago tudi okoliškim vasem. Sedaj vsa okolica z napetostjo čaka, ali bodo vrtna dela potrdila pravilnost Codellijeve metode.

Dev. Marija v Polju

Ustanovni občni zbor krajevne Kmečke zveze za občino Dev. Mar. v Polju bo v nedeljo, dne 10. maja po prvi sv. maši. Govori g. dr. Voršič iz Ljubljane o pomenu in smernicah Kmečke zveze in drugih kmečkih vprašanjih. Kmetje, pridite v obilnem številu!

Cerkveni vestnik

Kongregacija gospodov pri sv. Jožefu v Ljubljani opozarja vse gospode sodale, da je danes v sredo 6. t. m. redni obvezni sestanek ob pol osmi zvečer v kongregacijski kopelci. Vsi v ljubljani vabiljeni! — Odbor.

Marija je globoko ukoreninjena v svetovni književnosti.

Tisočletja že so v pričakujoče in nemirno hrepenenje narode začrtala podoba velike Zene, ki bo dala človeštvu Odršenika. Tudi tisti, ki si iščejo in izbirajo »odrešenike«, s tem le kažejo, kako je misel in potreba odrešenja ukoreninjena tudi v njih nemirnih dušah.

Narodnost in književnost, ki ne pozna ali noče poznati Marije, je že z naravnega in kulturnega vidika oškodovana in okrnjena v najgloblji vrednotah človeške duše.

Ko bi tudi Judita, Estera in druge velike žene stare zaveze ne našle veličastnega pomena v Mariji, so vendar že same po sebi dovolj vzvišene podobe in pomembne osebe.

Kaj naj vse to pomeni?

To pomeni, da Bog nobenega rodu in naroda, ki vanj zaupa, ne zapusti. Ni zapustil Izraela, ne bo zapustil nikogar, ker mu je blagor slehernega rodu pri sreč.

Ako mu ne pošlje takoj sonca, mu pošlje vsaj zarjo. Ako mu ne razodene takoj vse resnice, mu jo približa vsaj v podobah. Ako mu ne pošlje takoj Odršenika, mu pošlje vsaj poslanko bližnjega odrešenja. Ako ji ni ime Judita, ali Estera, ji je morda ime Devica Orleanska, ali Katarina Sienska, ali kako drugače.

Naposed je vsaka plemenita in krepostna žena živa podoba Marijina.

Izvoljenega ljudstva in izvoljenega človeka torej v tem smislu ni, kakor da ne bi bil izvoljen vsak narod in vsak človek; samo če v to veruje in se po tem res ravna ter z vso vdanostjo vrši in spolni svojo nalogo na zemlji.

Tri dobe Mongolije

Džingis-kan, lame in knez Terh Vang

Džingis-kan

Džingis Kan (13. stoletje) je svojo mladost preživel ob Baikalnem jezeru. Zbral je trupe svoje gorate domovine in jih združil s prebivalci mongolskih planjav. Četrtil milijona Džingis kanovih vojščakov je premerilo hribovja in puščave tja do Perzije, prejezdili so Indijo, Kitaj, večji del Evrope ter prenašali silne napore.

Za ljudi 13. stoletja je bil Džingis Kan nadnaravno bitje, za zgodovinarje še danes uganka. Pastir in lovec — nikoli poprej ni videl mesta, ni znal brati ne pisati — je podjarmil skoraj pol sveta; ustanovil je velikansko državo, ki je preživela nekaj rodov, njegovim posiljavam se je pokorilo 50 narodov.

Pusta je Mongolija. Tamkaj žive poniji, kakor drugje divji osli in antilope. Pade se po stepah ponoči in podnevi, prenašajo silni mrz, sami se bore z volkovi. Osem mesecev se preživljajo z zmazano travo, naihujje je zanje spomladi. Popasena je borna trava, žive od korenin. Napočijo sneženi viharji, žival se greje ob živali, ko se v nepretrganih čredah ženejo z vetrom. Dobro se takrat godi volkovom. Le najodporniški konji učajo poletje in zeleno travo.

Z laso so jih lovili Mongoli. Naj je bila vas

Najhitrejši japonski konj, japonski jezdec, ki bodo tekmovali na berlinski olimpijadi, so s svojimi konji že prišli v Berlin. Na sliki vidimo konja »Uranusa«, ki je zmagal na zadnji olimpijadi v Los Angelesu.

oddaljena sto kilometrov, Mongol se s ponijem ni bal. Če je človek zašel v vihar in temi, konjev gon ga na cedilo ne pusti, poni se ne ufrudi zlepa. Preden se zasliši pasje lajanje, poni že strize z ušesi ter ubere svojo smer, zavohal je smrad po kraviem gnoju, ki ga kurijo Mongoli. Je bil Mongol žien, lačen, načel je konju žilo, se poklepčal s krvjo, nato jo je ustavil z ognjem. Uganka 13. stoletja: Centaur, zračen iz živali in človeka.

Lama

Iz osvajačeljev — praznoverno ljudstvo, iz svobodnih step — zdrobljena dežela pod rusko, mandžursko in kitajsko oblastjo. Kot šamani, budisti, saraceni in kristjani so se poprej borili rano ob rami; vsako vero so spoštovali, dokler so imeli koristi od nje, a jo opustili, če se bogovi ljudski volji niso pokorili. Danes gospoduje tamkaj: tibetska knjižica (Kandžur 108 debelih knjig) in lame.

Najstarejši sin Mongola zdaj postane lama. Lama odloča že v vsaki vasi, ali naj se kupijo ovce, ali je dan za ženitev, lov itd. K bolnikom kličejo lame, k njim se zatekajo ob suši in volčji nadlogi. Poprej so knezi licali može k vojaškim posvetilom, zdaj se sestajajo pri tempeljskih slavjih. Tu pa tam koča in čreda, kakor da bi bila dežela mrtva, tempeljska mesta pa so s palačami nabasana. Neprestano iz njih odmeva molitev, bobnen in rog. Iz tempeljev prihajajo rdeče in rumeno oblečeni lame — mladi in nadložni hodijo ko v sanjah. Pojedjo pšeno, meso, popijo čaj, spe skupaj tesno stisnjeni. Kako v takšnem ozračju ne bi pognali boleštni izrastki!

Knez Terh Vang

Tamkaj vlada Terh Vang, knez sinutski, diplomat. Do zadnjih let so mongolske planote mejile na Kitajsko in Rusijo, z Mandžukom so dobili novega soseda. Za nekaj let je severna in vnanja Mongolija »samostojna« pod ruskim vplivom, gospodarsko pa odvisna od Kitaja. Zdej se je vrnila tretja sila, ki bi hotela Mongolijo, kajti po nji se vije važna Irigovska cesta: Turkestan — severni Tibet — Kukuinor — Tien-tsin (Rumeno morje). Konec te ceste bi radi preložili v Mandžuko.

V notranji Mongoliji pa so Kitajci postavili bolnišnice in živinozdravniške šole, grade avtomobilske ceste, naseljujejo kitajske kmete, a kraje, ki so takorekoč zrasli čez noč, polnijo z vojniki — pač nežen poskus Kitajcev, da se s cestami in lastnimi naselbinami usidrajo med Mandžuko in Mongolijo, da bi prestigili prizadevanje Perha Vanga, ki se bori za samostojnost Mongolije, da bi se posluževali omenjene karavanske ceste in, kajpada, pobirali carino — vnanja Mongolija pa naj pojde pod ruske peroti.

Knez Perh Vang — čeprav gospodarsko odvisen — modro izrablja ljubosumnost treh držav: Kitajske, Rusije in Mongolije. On pa ne bje samo političnega boja, bori se tudi sam s seboj: z materinim mlekom je pil la-maizem, vzgajal so ga kitajski učitelji, prežet je toaizma in konfucijizma, evropska literatura pa mu je dala evropskega duha.

Skrivnost jezera Titikaka

Iz Londona poročajo, da je konec marca odpotovala iz Londona znanstvena ekspedicija, katera hoče iz najbolj siromašnega kraja sveta napraviti najbolj bogato pokrajino. Ekspedicija je namenjena k jezeru Titikaka, ki je najvišje gorsko jezero na zemlji ter obenem med največjimi jezери sveta sploh. Jezero Titikaka je največje jezero južne Amerike. Leži 3854 metrov nad morjem ter meri 6900 kv. kilometrov. Ponekod je jezero 272 m globoko. Na njegovih mnogostevilnih otokih stoji še razvaline peruanskih palač ter razvaline templja solnčnega boga.

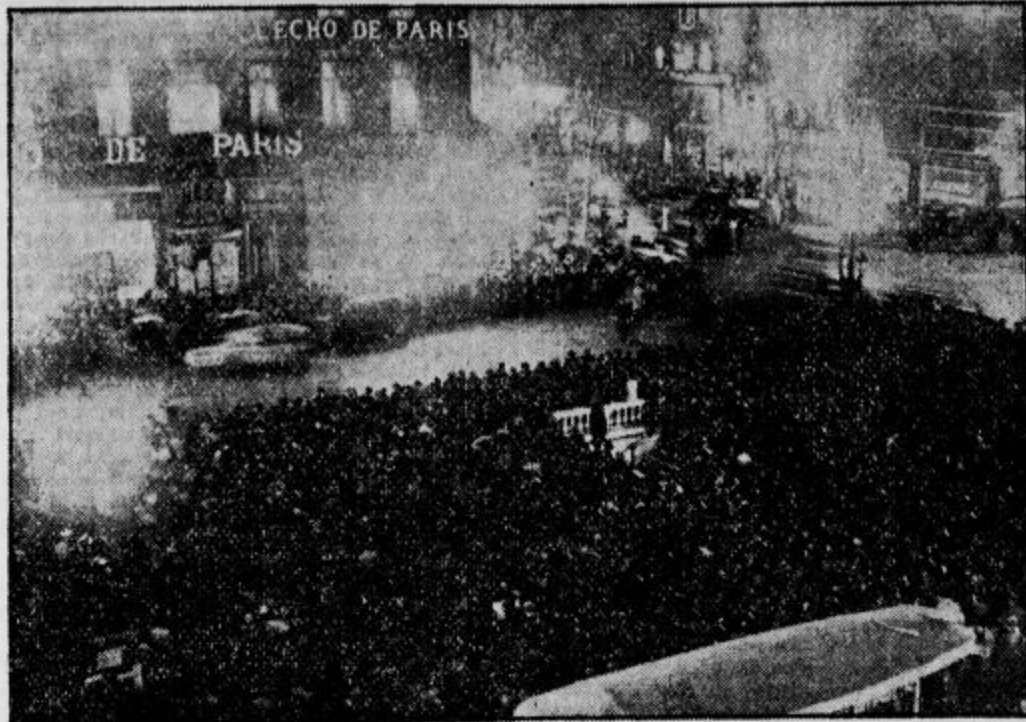
Ekspedicijo je pripravil in organiziral stari profesor Gardiner, ki pa se sam ekspedicije ne bo udeležil ker je že prestar. Sam pravi takole: »Šest znanstvenikov sem si izbral, tri zoologe, enega kemika, enega botanika in enega geologa. Sam sem že prestar, da bi mogel z njimi. To je stvar mladih ljudi, ki bodo zmogli velike telesne napore. Jezero leži skoro 4000 m nad morsko gladino in tanki zrak v tej višini od srca veliko terja.«

Najgloblji del jezera leže v Peruju, najbolj plitki konec njegov pa leži v severni Boliviji. Staro mislo izročilo pripoveduje, da so starodavni Inke, ki so nekoč tukaj gospodovali, ob prihodu Spancev svoj veliki zlati zaklad pogreznili v to globoko jezero, da bi ga Spanci ne bi dobili v roke. Ta zlati zaklad je bil po tem ustnem izročilu vreden baje celih 50 milijonov funtov šterlingov, torej več kakor 10 milijard dinarjev današnje veljave. Kljub temu, da tamošnji indijanski domačini še trdno verujejo temu ustnemu izročilu, vendar še nikdar nihče ni poskušal, da bi ta zaklad dvignil. Sedaj hočejo torej Angleži iskati ta zaklad. Sicer pa je že sedaj znano, da je okoli jezera vse polno rudnin, bakra, srebra in svinca. Tudi te rud-

nine bodo sedaj preiskovali angleški znanstveniki. Poleg tega bodo pa Angleži preiskovali vodo in živali, ki žive na jezeru. Poskušali bodo, ali je v tem jezeru mogoče gojiti ribe ter tako okolici tega samotnega jezera preskrbeti svežo hrano. V jezeru Titikaka živita le dve vrsti rib, ki pa so neuzitne. Zato je naloga te ekspedicije v resnici zelo važna in velika. Uspehi te ekspedicije bodo torej zelo koristili tudi prebivalstvu tam okoli.

Znanstvenik: »Torej, ljuba moja Amanda, sklenil sem, da bom Tebi na čast po tebi imenoval tisti atom, ki sem ga jaz odkril in ki bo zaslovel po tem, ker je tako čudovito majhen.«

Volitve na Francoskem. V nedeljo zvečer je velika množica ljudi na pariškem opernem trgu poslušala poročila o volivnih izidih, katere so razglašali zvočniki.

Orjak-siromak

Največji mož sveta je star 18 let, 2'54 m in 185 kil težak

Največji mož sveta je prav gotovo ameriški študent Robert Wadlow, ki je doma iz mesta Alton v severno-ameriški državi Illinois. Visok je 2 m 54 cm ter tehtla, čeprav je šele 18 let star, že 185 kg. Vkljub temu pa mladi dijak še vedno raste. Pravijo, da se vsako leto potegne še za 8 cm ter za 5—6 kg zdebela. Ameriški zdravniki, ki se mnogo pečajo s tem orjakom, pravijo, da je ta mož nekaj čudovitega in da bo raste še do svojega 35. leta.

Mladenič je letos dokončal srednjo šolo, in sicer jo je naredil z odliko. Sedaj se je vpisal na juridično fakulteto, ker hoče postati odvetnik. Njegovi profesorji mu prerokujejo sijajno prihodnost, ker fant ni le telesno, ampak tudi duševno zelo dobro razvit. Sicer pa je dobrodušnega značaja, kakor so vsi nenavadno veliki ljudje. Razjezi ga le takrat, kadar kdo na cesti za njim zakliče: »Prosim, povejte mi no, kakšno vreme imate tam zgoraj!« Pravi, da mora take šale in dovipe že 4 leta poslušati in da se je skoraj že navadil tega.

Robert Warlow je tretji sin v družini, v kateri so sicer vsi normalni. Oba njegova starejša brata sta normalno raščena. Torej ta velikost pri Robertu ni podedovana, ampak se je samo njemu slučajno tako primerilo. Toda orjaškemu fantu ni lahko na svetu. Poglavine težave ima seveda s svojim želodcem. Poje namreč štirikrat več kakor navadni ljudje. Njegova mama svojega orjaškega sina strogo vzgaja ter mu ne mada dajati toliko jesti, kolikor bi si on poželet. Zato se mora siromak zadovoljiti le z majhnim zajtrkom, h kateremu mu mama preskrbi samo 10 skodelic kave, 8 trdo kuhanih jajč, velik hlebček kruha ter pol kilograma surovega masla. Varčna gospodinja, kakršna je njegova mama, mu more za skromno kosilce skuhati le eno kilo mesa, h kateremu mu preskrbi 4 zvrhane krožnike zelenjave in krompirčka. Za nameček da svojemu sinčku še pol kile sirčka ter kakih 10 do 15 pomaranč. Kajpada je fant navezan na domačo hrano. Kdo neki bi hodil v gostilno jesti, ko ga pa tam vse zija. Najprvo se ga prestrašijo natakarji, če jim naroči kosilce, rekoč: »Vsega, kar bom naročil, mi prinesite takoj štiri porcije.« Druga težava je v gostilni z gosti, ki takoj prenehajo jesti in se zgrnejo okrog nje.

gove mize. Največja težava je pa sam sebi v gostilni, ker so njegove noge tako dolge, da jih nima nikamor pod mizo spraviti.

Kadar siromak popotuje, mora imeti sam ves kupe za se, da more stegniti svoje noge. Te noge so obute v čevlje, katere mu je za reklamo izdelala nalašč zanj neka ameriška tovarna čevljev. Težava pri obnavljanju ni samo v tem, da njegovi čevlji potrebujejo več usnja kakor drugi, ampak morajo biti tudi tako narejeni, da lahko prenašajo 185 kg. Kadar mladi Robert prenočuje v kakem hotelu, mora seveda najeti največjo sobo. Iz te sobe morajo poleg iznesti vse nepotrebno pohištvo, nakar morajo postaviti tri postelje vsrlic, da v njih počez leži. Tako dolge postelje, da bi v njej lahko udobno ležal 2 m 54 cm dolgi mož, namreč nikjer ni.

Sploh je njegova dolgost silno nerodna za mladega fanta. Nekoč, ko je še študiral na gimnaziji, se je bil zaljubil v neko dekle. Pa sta se zmenila, da se bosta sešla in malo pogovorila v tem in tem parku. Ko je Robert marširal na dogovorjeni sestanek, da bi s svojo izvoljenko malo pokramljala je drlo za njim pol mesta. Tako iz sestanka ni bilo nič. Kadar gre v kino, ljudje za njim kriče, naj sede, da jim ne bo zakrival pogleda na platno. Reče pa že sedi ves sključen in se ne more bolj stisniti k tlor. Kadar se udeležijo kakih nogometne tekme kot gledalec, mora stati prav v zadnji vrsti, sicer tisočim ljudem zakriva pogled na igrišče. Nekoč je hotel iti v opero v New-Yorku. Toda vsa vrata v lože so bila tako nizka, da ni mogel skozi.

Pri vseh teh težavah pa Roberta Wadlowa ne mine dobra volja. Kadar se spomni svojih ne-zgod, se nasmeje in pravi: »Moram se pač odreči svojemu zasebnemu življenju. Sicer pa se predsedniku Združenih držav tudi bolje ne godi.«

SLOVENEČ pred 60 leti:

V soboto, 6. maja 1876.

Politični pregled.

Z jugoslovanskega bojišča. Turki so v krvavi bitvi ob dužkem prelazu streljali s krogli, ktere je mednarodni kongres v Genovi (Genf) v sporazumljenji z vsemi evropskimi vladami prepovedal, namreč s takimi, ki se v človeku razleže in tako vsakega ubijejo. Dopisnik lista »Independance belge« je takih krogel nabral in jih nese predsedniku družbe »rudečega križa« v Genovo. Vsi ustajniki so umrli zato, ker so se jim te krogle v životu razletele. Zato je tudi toliko ustajnikov padlo. Kaj pravi k temu diplomacija evropska?

Berlin. Govorilo se je veliko, da se snidejo tukaj spet trije cesarji, ali v resnici se snidejo le njihovi namestniki, z Bismarkom knez Gorčakov in grof Andrassy. Car ruski odide iz Berlina 13. maja, ministri pa ostanejo še skupaj in njihovemu zborovanju se pripisuje velika pomembna.

Domače novice.

(Občni zbor) ima v nedeljo ob desetih dopoldne v magistratni dvorani društvo za podporo »mesne godbe«, volil se bo predsednik in obravnave druge zadeve tega društva. Zeleti je, da se tega zbora veliko prijateljev mesne godbe vdeleži.

(Slovensko gledališče.) Še enkrat opomnimo, da bo drevi benefica gospice Namretlove, a jutri benefica gospoda Kajzela.

Prihodnji italijanski guverner v Addis Abebi bo baje postal bivši italijanski poslanik v Abesiniji grof Vinci, kateri se z italijanskimi prednjimi četami bliža Addis Abebi.

Velblodi v službi Rdečega križa. Med italijanskim prodiranjem v Abesinijo so velblodi prenašali potrebščine za Rdeči križ.

Pri nogometni tekmi med bukreškimi dijaki in židovskim športnim klubom »Makabea« so bili veliki nemiri. Pri teh nemirih je bil eden ubit, več pa močno ranjenih. Nastopiti je moralo vojaštvo, ki je s silo razgnalo množico.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; izenitovanjki oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska 3 mm visoka petlinjska vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službodobne

Kontoristinja

zmožna nemške in slovenske korespondence, knjigovodstva, strojepljenja itd., s najmanj enoletno prakso, se sprejme na delo. Navesti je zadnjo službo in zahtevo plače. Vsa oskrba v hiši. Ponudbe je poslati upravi »Slovenca« pod šifro »Zmožna« št. 6561. (b)

Stalno mesto

in sigurno eksistenco si lahko pridobite, ako hočete vestno in marljivo delovati na naš zavod v Celju in okolici. Ponudbe upravi »Slovenca« v Celju pod »Stalna služba« št. 6586. (b)

Sedlarsko-tapetarskega pomočnika takoj sprejem. Ivan Erhart, Šostanj. (b)

Sprejem fant

15 do 16 let starega, za dopoldanske ure, po možnosti s kolesom in kavstjo do 600 Din. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Maj« št. 6574. (b)

Išče se prvorazr. pletilec

(Stricker), kateri lahko prevzame izdelavo samo finih, modernih puloverjev in vestij v veliki količini. Ponudbe naj pošlje samo izveščani in opremljeni za izdelavo finih in modernih pletenin, za veliko trgovsko hišo. Ponudbe poslati pod šifro »Sposoben« na Publicitas, Zagreb. (b)

Trgovski pomočnik

mlad, govoreč tudi nemški jezik, se sprejme. Javi naj se samo delavoljni reflektanti, ki so se izučili mešane trgovine na deželi. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Vsi, bovrne na Pohorju« št. 6563. (b)

Trgovska pomočnica

se sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom v industrijskem kraju. Ponudbe po možnosti s sliko, navedbo plače in poklica staršev upravi »Slovenca« pod »Poštena in zmožna« št. 6562. (b)

Sprejem hlapca

zmožnega vsega dela pri živini, na polju in v vrtu. Rečna ulica 6, Ljubljana.

Mizar

oženjen, trezen, pošten, za hišna dela, se sprejme. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 6445. (b)

Kleparskega pomočnika

sprejem. Sušteršič, Klepar, Sodražica. (b)

Službeiščejo

Hlapec

priden in pošten, vajen kmečkega dela in konj. Išče službo. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 6591. (a)

19 letno dekle

simpatično, resno, po poklicu privatna uradnica, s perfektnim znanjem nemščine, želi vsled neprikladnih sedanjih hišnih razmer prenesti službeno mesto. Izredno ljubi otroke, je energična, nadarjena, z dobrim nastopom; zato sprejme tudi mesto vzgojiteljice. A ker je pridnih rok in praktično uporabljiva, je pripravljena iti za sobarico ali kot pomoč domačici boljše hiše. Plača po dogovoru. Cenjene ponudbe upravi »Slovenca« pod »Junij« št. 6573. (a)

Hlapec

trezen, zanesljiv, vajen konj in vseh kmečkih del, išče službo. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 6578. (a)

Objave

Preselitev!

Cenji. občinstvu naznanjam, da sem preselil krojaško delavnico iz Florijanske ulice na Cankarjevo nabrežje 3, ter se nadalje priporočam. Pleško Jože.

Javna dražba

najdenih predmetov bo dne 7. maja ob 9 na glavnem kolodvoru v Ljubljani. (o)

Glasba

Čelo

star, ugodno prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 6496. (g)

Denar

Vse denarne posle

s hranilnicami in posojilnicami izvršuje točno in solidno moja oblastveno dovoljena pisarna. RUDOLF ZORE, Ljubljana, Gledališka ul. št. 12. Telef. 38-10. Priložite znamke.

Posojila

na vložne knjižice daje Slovenska banka, Ljubljana, Krekov trg 10.

Vse denarne posle

denarnih zavodov, vrednostne papirje, vojno škodo nakup in prodajo izposljuje najugodnejše Trg. ag. bančnih poslov AL PLANINŠEK, Ljubljana, Beethovnova ul. 14-I. - Telefon 35-10. Za odgovor znamko D.3.

Vloga

Mestne hranilnice Ljubljanske do 200.000 Din prodam za takojšnjo gotovino ali proti mesečnemu odplačevanju na pupilno varno vknjižbo najvišjemu ponudniku. Posredovalci izključeni. Ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 6564. (d)

Zasluzek

Na Šmarni gori

se je zgubil mlad psiček, črnobel, na ime Muki. Kdor ga je našel, naj ga odda: Andrej Kregar — Št. Vid nad Ljubljano. z

Zivali

Pes doberman

naproday. Sv. Petra cesta št. 91. (i)

Stanovanja

ISČEJO:

Stanovanje

eno- ali dvosobno, čisto in mirno, iščeta dve osebi za junij, julij ali avgust. Ponudbe na upravo Slovenca pod »Sončno«. (e)

ODDAJO:

Dvosobno stanovanje

pri Mestnem domu oddam samcu ali dvojici za avgust. Dopise upravi Slov. pod »600 Din« št. 6513. (e)

Enosobno stanovanje

z vsemi pritlikinami oddam za junij v novi hiši poleg tramvaja. Rožna dolina cesta XIX št. 18.

Auto-motor

Auto »Renault«

stridsedežen, v dobrem stanju, naproday. Vožen 45.000 km. Motor generalno repariran. — Cena 5000 Din. Naslov v upravi »Slovenca« pod 6560.

Mnogo pod lastno ceno

razprodajamo nove in rabljene automobile, rezervne dele Renault. — Sikor, Cesta na Rožnik št. 19. (f)

Razno

Milostljiva!

Vaš krzneni plašč brez poletje najskrbneje shranimo, obenem izvršimo potrebna popravila za polovično ceno, katero plačate šele jeseni pri prevzemu. Krznarstvo Rot, Menstni trg 5. (r)

Pohištvo

Pohištvo

po najugodnejših pogojih dobavi »Gospodarska druga mizar. mojstrov«, Ljubljana, Vegova 8. (i)

SOBE

Soba s štedilnikom

se odda. Dolenjska c. 81.

Kupimo

Frikejsko stiskalnico

vreteno 160 do 200 mm. na motorni pogon, kakor tudi male ročne stiskalnice, kupim. Ponudbe na tvrdko A. Kassig, Ljubljana, Zidovska ul. 7. (k)

Staro zlato,

zlato zobovje

in srebrne krone

kupujem po najvišjih dnevnih cenah. A. KAJFEZ urar Ljubljana, Miklošičeva 14

Kupim

dobro ohranjene vinske sode in kadi za namakanje, ter dobro ohranjen biljard (Seifert) mail. — Ponudbe z navedbo cene in opisa upravi »Slovenca« pod št. 6564. (k)

Prodamo

Mizarji pozor!

Moderni kombinirani stroji z vdelanimi motorji — svetovne nemške tovarne — zopet po cenah iz leta 1929 na dveletne obroke pri zastopstvu: Ludvik Tieršič, Rimska 13. (i)

Športni otroški voziček

poceni naproday. Cosnik, Ulica na Grad 2. (i)

Naprodaj

lovska puška, gnoj, krampl, okna, vrata in komat. Streliška ulica 33a. (i)

Kolesa

ponikljana in pokromana, po 750 Din. Stara kolesa jemljemo v račun. Nova trgovina, Tyrševa 34. (i)

Volna, svila, bombaž

stalno v bogati izbiri v vseh vrstah — za strojno pletenje in ročna dela po znižanih cenah pri tvrdki Karl Prelog, Ljubljana — Zidovska ul. in Stari trg.

Praktično,

lepo in poceni oblačete svoje birmance pri Prakerju, Sv. Petra cesta 14.

Kdor pošlje

10 Din v znamkah

dobi poštne prosto lepo toaletno ogledalo s stojalom »Patente«, katero je izdelano z vložkom za sliko ali fotografijo. D. Stucin, tovarna ogledal, Maribor.

Velika izbira

SVILE

v vseh modnih barvah, gladke in vzorčaste, različne kakovosti, za obleke, bluze in perilo

R. Miklauc

Pri »Škofu«

Ljubljana

Tricikelj

primeren za mlekarico — ugodno naproday. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 6579. (i)

Naprodaj

trije obraščeni bršljini, primerni za gostilniški vrt, štirje vinski založni sodi po 15 hl. Gostilna Činkole, Kopitarjeva ulica 4. (i)

Otroške obleke

v vseh velikostih, stajerske hlače in suknjice v največji izbiri pri F. I. Goričar, Sv. Petra c. 29.

Krušno moko

za domač črn kruh prodaja na drobno po Din 1,75 za 1 kilogram Jos. BAHOVEC, Ljubljana — Sv. Jakoba trg 7.

VINA

za vse prilike naročite pri

Centralni vinarni

v Ljubljani.

Kamgarn in sukno (šol)

za moške obleke

Češki, angleški in domači izdelki od Din 40— do Din 260— Velika izbira. — Solidne cene priporoča tvrdka.

Ivan Železnikar

Ljubljana, Marijin trg 3

Vzorke dobite, če javite poleg naslova

poklic in priložno, katero barvo in ceno želite

Hlače in rokavi

se ne svetijo več, ter so kot novi, če jih daste v

L. mariborsko parno pralnico, Maribor,

Krekova ulica 12.

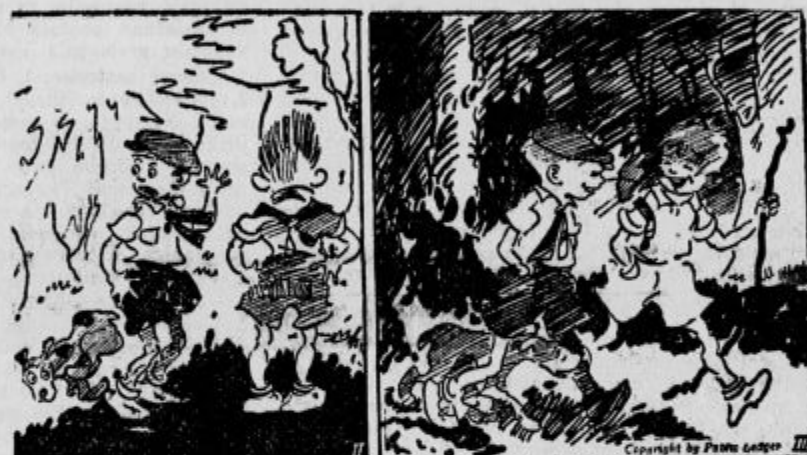
Tinček in Tonček kot detektiva

49.

Glavo kvišku!

»Stavim glavo,« je dejal Tinček, ko ga je minil prvi strah, »da prihajajo ti prečudni glasovi od divje zveri.«
»Mogoče,« je Tonček skomignil z ramo. »Ampak potem naju je lahko sram, da sva se tako prestrašila! Samo pomisli, koliko krvoločnih zveri sva srečala v Afriki, pa se jih nisva bala prav nič.«

»Saj se jih tudi zdaj ne bojiva,« se je Tinček ponosno vzravnil in izvalno zaklical v gozd: »Hej, hej, kdor si božji, pridi sem!« V tem hipu pa iz gozda spet zadoni oni prečudni, grozo in strah vzbujajoči glas — in naša dva junaka bi bila kmalu popadala vznok.
»Ali je sam peklenšček, ali kaj?« je prestrašeno dejal Tonček in ves bled strmel v smer, odkoder je odmevalo divje tuljenje. Tinček pa je kmalu zbral toliko poguma v sebi, da je moško zamahnil z roko in rekel:
»Ah, saj vse skupaj ni nič! Glavo kvišku! Saj nisva zajca.« Ohrabrena po teh besedah sta jo naša dva junaka mahnila dalje.

se bode te počutili, ako opremito Vaše vrtove in terase z

Udobno vrtnimi stoli in sklopni fotelji

ki jih izdeluje tt. Remec-Co., Duplica-Kamnik

L. Ganghofer:

79

Grad Hubertus

Roman

Bil je Bruckner, ki je prihajal z dela, kajti na rami je nosil sekiro. In kakor bi bil čutil, da se upira pod streho lovčeve hiše vanj dvoje začaranih oči, se je plaho ozrl po oknih in pospešil korake. Ko je izginila hiša za gostim grmovjem ob poti, se je oddahnil. Grizoč si ustnice, je hodil mimo hiš in ljudi. Doma je zagnal sekiro v kot in hotel stopiti v sobo, kjer je čul otroke, ki so se igrali.

Tedaj je zaklicalo iz kuhinje: »Lorenc, Lorenc!«

Nagubal je čelo in stopil počasi med vrata. S kadečo se ponovo je stala Mali pred ognjiščem. Plapolajoči ogenj je žarko razsvetljeval njen prepačen obraz.

»Kaj hočeš?«

Mali je postavila ponev na trinožnik in zaprla za Brucknerjem vrata. »Odkar je naš mestni gospod proč, hodi vsak večer po gostilnah. Gotovo si moral že davno slišati, kaj govorijo ljudje o Francetu?«

Bruckner je molčal.

»Moral bi mi že iz previdnosti omeniti o tem vaš besedico. Zdaj sem morala čuti od sosed. Stala sem pred njo, da me je baba kar gledala. Kar sem morala slišati, je več, ko morem požreti. Če se nobeden ne postavi za nedolžnega človeka, utegnem vedeti jaz za pravo pot.«

»Toda Mali?« se je prestrašil kmet. »Mar si ob pamet?«

»Ali misliš, da ne vem, kdo troši med ljudi to brezbožno obrekovanje? In kdo je grofa veno-

mer ščuval, dokler ni v jezi več vedel, kaj dela? Seveda! Razumem že, da ni imel nobene mirne ure, dokler ni bil France pred vrati. Dosti vesti nima, oni drugi! A nekaj se mora v njem vendar zginiti. Zato si že lahko mislim, kakšne čase je imel vsa ta leta: dan za dnem sedeti s Francetom pri isti sledi, ležati poleg njega sleherno noč, imeti vedno pred očmi obraz, ki bi ga bil najraje pozabil.«

Mali je umolknila in pogledala brata, ki je z mrtvo visečimi rokami slonel ob zidu in strmel v ogenj.

Teško sopeč se je dekle obrnilo stran. »Onega drugega sem imela v mislih, tebe sem zadela. Saj vem: moja sreča je proč, še preden se je začela. A kaj to! Ali on, Lorenc! Pustiti vendar ne smeja, da vzame nedolžen človek konec pod Schipperjevo roko. Bog v nebesih bo že kako nakrenil, da me bo razveselil.« Potegnila si je z roko čez oči in prišla za ponev, ki se je v njej začela jed že smoditi. »Zdaj pojdi v hišo k otrokom. Prinesem vam večerjo.«

Kmet se je počasi zravnil in dejal s pojemačim glasom: »Nisem več lačen.« Segel je po ključki na vratih. »Če ti pride kaj v glavo, kar bi utegnili Francetu pomagati — ne bom ti branil. Naj se zgodi, kakor že hoče! Več ko poginoti ne morem. Če bi bil le molčal in pustil vse na miru! Bilo bi boljše. Tebi sem zapravlil življenje, in v meni se je, odkar sem govoril, prebudil spet hudici, ki ga je moja rajna dobra žena držala toliko let na železni verig! Čutim, zdaj me bo ugonobil.«

S težkimi koraki je odšel Bruckner iz kuhinje. Pred vrati v sobo si je potegnil z rokavom po obrazu, kakor bi si hotel izbristati s čela, česar ne smejo videti oči njegovih otrok. Ko je vstopil, sta mu radostno skočila nasproti fant in dekle, čim mu je Ančica, ki je sedela v srajčki na tleh, beblajoč stegnila ročice nasproti.

22. poglavje.

Sleherno jutro v teh preteklih dneh je Vili spomnil očeta na obljubo, ki mu je bil dal v slabi minuti: da bodo obiskali »našo malo košutico«. Grof Egge je odlagal pot na Hubertovo od enega jutra do večera, od vsakega večera na drugo jutro. Zdaj ga je oviral kozel, ki ga je bil izpazil Schipper s svojim steklom, potem močan jelen, ki ga je bil osledil. In grof Egge je postal tem trdovratnejši, čim manj mu je bil v teh dneh zeleni svetnik naklonjen. Vsa pogon se je izmaličil, vsak obhod izjalovil. Schipper je preživljal hude čase. Toda čim grje je ravnal z njim grof Egge, tem pazljivejšje je stregel svojemu gospodu, mazal mu njegove čevlje lepše ko kdaj, jemal njegovo puško v roko kakor zlatar filigransko okrasje in se ni zmenil za svoje ožulene noge, samo da bi krivo lovske srečo svojega gospoda naravnal spet v boljši tir. A grof Egge zato ni bil nič bolj rožnate volje.

Tasila niso v teh dneh v koči niti z besedico omenili. Samo enkrat je poskusil Vili načeti to stvar, da bi udobrovoljil očeta. Toda grof Egge mu je ježno segel v besedo: »O tem mi molči! Ali pa bo konec najinega prijateljstva! Razjaren je odšel iz sobe in zaloputnil za seboj vrata. Uro pozneje pa, ko je Vili čemerem sedel pri studentcu za kočo, je prišel k njemu oče in mu stisnil droben, skrbno v papir zaviti predmet v roko. »Vzem, fant, darujem ti. So moje najlepše! Smejljaje se je stal pred sinom, da bi videl, kako bo Vili darilo sprejel.

Bila sta dva jelenja kotnika, izredno temne barve. Grof Egge ju je že leta nosil pri sebi v denarnici, da bi ju imel vedno pri roki, če bi se kdaj v njegovem lovskega srcu prebudilo hrepenenje, da bi si hotel ta lepa zoba pogledati. Vili je darilo bolj osupnilo kot veselo presenetilo. Ti

košiči sta imeli zanj kaj dvomljivo vrednost. Toda vedel je, da ceni oče ta par kotnikov bolj ko dva najlepša dragulja.

»Toda papa!« je dejal pol v zadregi, pol ginen. »Tega res ne morem vzeti, saj vem, kako težko bi se ločil od teh dveh kotnikov.«

»Da, fant, najboljša sta, ki ju morem dati. Ali vzemi ju. Tebi ju dam rad. Ker te imam rad!« Z obema rokama je prijel Vili za lase in mu rahlo majal glavo sem in tja. »Pozabi na prenapeto besedo od prej, toda meni na ljubo mi etvari ne omenjaj več. Opraviš sem s tem in hočem svoj mir. Delaj mi ti veselje, in vse se bo spet izravnalo.« Poljubil je sina na obe lici, mu med smehom pokimal in stopil v kočo.

Malo zmeden zaradi nežnosti, ki je pri očetu ni bil vajen, je zrl Vili za njim in shranil kotnika k rubinu v telovniški žep. Poskušal pa tudi ni več govoriti z očetom o »tisti zadevi«. Na tistem je snoval vsakovrstne načrte. Ko je pa hotel pridobiti zanje tudi brata, ga je ta mrzlo zavrnil. »Ne bom se mešal v to ropotijo,« je dejal Robert, »in ti svetujem, da ravnaj tudi ti tako. Pusti norca, naj hodi svoja pota in bodi vesel, da si sam pri očetu pridni otrok!« Vili je razdražen odgovoril in brata sta se zaradi tega sporekla.

Zdaj je bila vse Vilijevo upanje samo še Kiti. Kar ni uspelo njemu samemu, se mora posrečiti sestri. Vili je videl, da oče tudi pri najbolj slabih volji spregovori prijaznejšo besedo, čim nanese beseda na »drobno košutico«.

In orla ji je bil tako hitro odpustil, da jo je Moser, ki je bil prinesel Kitino pismo in povedal pravilno o ustrelnih vrani, dobil le malo po nosu. Zato ni Vili zgrešil nobenega dneva, da ne bi očetu kar najbolj živo govoril na srce, kako hrepeni Kiti po njem.